ԻԶ· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1863 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 27 ՓԵՏՐՎԱՐ 1879

ՄԵՃՄՈՒԱՑԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ

ԹԵՐԹԸ 1 Ղրշ· ԹՈՒՂԹ

ՆԵՐԿԱՅ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Քաղաքական իրաց ընթացքին մէջ երկու օրէ ի վեր նոր փոփոխութիւն մը չկայ։

Ամենէն կարևորը՝ օսմ. դանձային ընթացքին դէմ ռուսական վերջին ծանուցագրին խնդիրն է։ Այս ծանուցագիրն Եւրոպայի մէջ իր ազդեցութիւնը չէր ունեցած, զի հոն Թօքվիլի ծրագիրն արդէն անյաջողութեան դատապարտուած կերևէր, ուստի և այդ ծրագրին դէմ ռուսական ծանուցագրին ալ էն մեծ ազդեցութիւն ունենալուն տեղի չկայր այլ ևս։

Իսկ Գաղղիոյ և Անգղիոյ տէրութեանց, Թուրքիոյ ելմտական գործոցը մէջ, աւելի ազդու և ուղղակի միջամտութեան ու հսկողութեան պաշտօն մ՚ստանձնելու որոշմանն առջև՝ ռուսական այդ ծանուցագիրը Թուրքիոյ դանձային վերակազմութեանն ու բարւոքմանը գործոյն առջև իբրև խոչընդոտ մը չհամարուելէն զատ, ընդհակառակն այդ ձեռնարկին ևս առաւել հաստատութիւն մը տալու կնպաստէ։

Զի Ռուսիոյ սոյն ծանուցագիրը տալուն բուն նպատակը ոչ օսմ. արժէտևարց վերածումն և ոչ ալ նոր փոխառութիւնը արգիլել կ՚թուի, այլ թէ ինչ պէս որոշուած էր Բօնկրէին մէջ օսմ. դանձուց վերակազմութեանը համար եւրոպական համազգային յանձնաժողով մը հաստատել տալ է, փոխանակ այդ պաշտօնը մինակ Գաղղիոյ և Անգղիոյ ձեռքը յանձնելու, և եթէ Լօպանոֆ իշխանը իր ծանուցագրին մէջ մինակ այս կէտին վրայ պնդած ըլլար, առանցնէ գանձային խնդրոյ իր մէջ խառնելու, աւելի իրաւացի և աւելի զօրաւոր եղած կըլլար իր առարկութիւնը քան զոր ըրած էր։

Հետևաբար որ կողմն ալ դառնանք՝ օսմ. դանձային ընթացքն իր առջի վիճակին մէջ մնալը պահանջող և դանձային բարւոքման հակառակող և ո՛չ զօր կ՚տեսնենք, այլ իրարու հակառակ կարծուած կողմանց ամենքն ալ օսմ. դանձային բարւոքման և Դրնէն առնելիք ունեցող հին և նոր օսմ. արժէտևարց իրաւունքը ապահովելու պէտքն ու հարկը ճանչելով, այդ արդիւնքը ժամ յառաջ ձեռք ձգելու մասին համամիտ և ջատագով են։

Ինչ է ուրեմն տարբերութիւննին։ Թուրքիա կուզէ որ իր այս դանձային բարւոքումը մինակ Թուրքիոյ. Անգղիոյ և Գաղղիոյ կողմէն ընտրեալ յանձնաժողովոյ մը ձեռօքն ըլլայ, մինչդեռ Ռուսիա ալ կ՚պահանջէ որ՝ ելմտական համազգային յանձնաժողովոյ մը ձեռօքն ըլլայ այդ բանը։ Կ՚տեսնուի ահա թէ՝ ասոնց մէջ բնաւ «չըլլայ» բառ մը չկայ, այլ ամենքն ալ «բարւոքումն ըլլալուն» կողմն են։

Արդ ուրեմն այդ դանձային բարւոքումը, քանի որ արգիլող հակառակորդ մը չկայ, անպատճառ պիտի ըլլայ։ Թող ըլլայ՝ որուն ձեռօքը կ՚ուզէ թող ըլլայ թէ Արևմտեան է եղեր մինակ այդ յանձնաժողովը՝ թէ համազգային. և ինչո՞ւ համար Ռուսիոյ հանած առարկութիւնէն հետևցնելու ելնեմք թէ՝ օսմ. դանձային բարւոքման գործը դժուարութեան հանդիպելով ետ պիտի մնայ, քանի որ Գաղղիա և Անգղիա ալ բնաւ չեն կարծեր յայտնած թէ՝ իրենք այս մասին Ռուսիոյ կամ համազգային յանձնաժողովոյ հետ չեն ուզեր գործել, բայց եթէ երբ առանձինն գործն իրենց յանձնուի։

Գանձային կացութիւնն այսպէս. Քաղաքական կացութեան դալով, Յունաստանի կառավարութեան բռնած անդրդուելի և անզիջող ընթացքը կ՚ցուցնէ թէ՝ ինքը Պերլինի Բօնկրէին մէջ ցուցուած սահմանագծէն պակաս տեղ առնելու պիտի չըհաճի, և կ՚կարծուի թէ խնդրոյն բուն դժուարութիւնն ալ Եանեա քաղաքին վրայ է, զոր Յունաստան կ՚պահանջէ և Դուռըն ալ իրեն իբրև բնական պաշտպանութեան սահմանագիծ՝ զայդ չուզեր ձեռքէ հանել։ Իսկ ինչ ալ ըլլայ՝ անանկ կ՚կարծուի թէ՝ եւրոպական տէրութեանց բռնած արդի քաղաքականութիւնը՝ Յունաստանի նպաստաւոր լինելով, կերևի թէ ասոնք պիտի հրաւիրեն զԲ.Դուռը՝ որ Բօնկրէի որոշած սահմանագծին համեմատ կարգադրէ Յունաստանի սահմանագլխոց խնդիրը։

Գահիրէէն հասած վերջին հեռագիր մը՝ եգիպտական նոր պաշտօնէութենէն՝ Նուպար բաշայի դուրս մնացած ըլլալը կը ծանուցանէ, որն որ նախընթաց աւուր դարձեալ Գահիրէի հեռագրին հակասութիւնն է, որ Նուպար բաշայի իբրև Արտաք. գործ. պաշտօնեայ՝ եգիպտ. կառավարութեան մէջ մնացած ըլլալը կ՚ծանուցանէր։ Եթէ Նուպար բաշա իրօք պաշտօնէութեան մէջ չէ մնացած, այնպէս կերևի թէ՝ ոչ այնքան խտիվին դժկամակութեանը, որչափ նոյն իսկ Նուպար բաշայի այլևս եգիպտ. պաշտօնէութեան մէջ մասնակցութիւն մ՚ունենալ չուզելուն հետևանքն եղած ըլլալու է այդ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Վանայ կուսակալութեան կողմէն քաշուած հեռագրի մը համեմատ, Բ. Դուռն ալ այս անգամ ծանուցեր է մեր Ս.Պատրիարք Հօր, թէ Ն. Սրբազնութեան խնդրանացը համաձայն Բ. Դրան կողմանէ Տիգրանակերտի կուսակալութեան հեռագրուած ազդու հրամանին վրայ, Տիգրանակերտի գաւառին մէջ և Բաղիշոյ շրջակայքը հայաբնակ գիւղերուն անթիւ և անհամար չարիք ու վնաս հասցընող Ֆարսօ անուն քիւրտ աւազակապետը, որ ասկից առաջ ձերբակալուելով քանի մ՚օր բանտարկուելէն վերջը նորէն թող տրուեր, և որ իր չարագործութիւններն առջինէն աւելի սաստկացուցեր էր, այս անգամ վերստին ձերբակալուելով, ընդ. հսկողութեամբ Վան տարուեր, բանտարկուեր և հարցաքննութեան ենթարկուեր է է, և այժմ յիշեալ չարագործ քրդին դատաստանը կ՚տեսնուի եղեր հոն։

Հայ-կաթոլիկ ազգայնոց մէջ վերջերս կատարուած ամուսնական խնդրոյ մը նկատմամբ, այդ առթիւ եղած այլևայլ տարաձայնութիւնները ջրելու նպատակաւ, հետևեալ գրութիւնը հաղորդուած է մեզ. զոր մեր անկողմնակալութեամբը կ՚փութամք հրատարակել։

ՊՍԱԿԻ ՄԸ ԽՆԴԻՐ

Ազգային լրագրաց ընթերցողք այս օրերը տեսան հարկաւ որ քանի մը թերթք Թուլումպաճի փողոցի պսակին պարագայից վրայօք երկարաբար գրեցին. և կերպ կերպ անտեղութիւններ նկատեցին այս ամուսնութեանց մէջ. Գիտնալով որ Մանզումէի Էֆքեար, Թէրճէմանը Էֆքեար, և Մամուլ, զանազան դաւանութիւն ունեցող, զանազան չահուց հետևող և զանազան հոգւոյ տէր լրագիրներ են, և տեսնելով որ իւրաքանչիւրը իւր տեսութեան համեմատ կերպարան մը կ՚առնէ, հարկ էր իրաց

իսկութիւնը փնտռել, ես ալ զայն բրի, և ինչ տեղեկութիւն որ հաւաքեցի առանց աչառութեան կ'հաղորդեմ անոնց՝ որ այսպիսի խնդրոց մէջ ճշմարտասէր հոգւով իրաց իսկութիւնը գիտնալ կ'փափաքին։ Արդ 28 տարուան երիտասարդ մը և 25 տարեկան օրիորդ մը, որ առաջ լուսաւորչական դաւանութեան կ'հետևէին եղեր, կաթոլիկեայ դաւանութեան անցեր են և ազգական գտնուելովնին հանդերձ Ս. Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցւոյն Մեծաւոր Ջոհրապեան Ն. Անտօն վարդապետին ձեռօք հանդիսապէս պսակուեր են։ (4 փետր. 1879)

Այդ գործին մէջ Մանզումէի Էֆքեար (7 փետր. 1873) Թօրա-Գօզինօյի կամ Զիլինկիրեան քահանայի հռչակաւոր անձնիշխան և գողունի ամուսնութեանց մէկ օրինակը կ'գտնայ։ Այդ ամբաստանութիւնը տեղի չունի, վասն զի Ս. Յովհան Ոսկեբերանի Մեծաւորը իր ժողովրդապետական իշխանութեամբը օրինաւորապէս կրնար գործել ի մասին, և այնպէս ալ գործած է միշտ, որով ամենևին տեղի չունի անցելոյն վրայ Մանզումէի ակնարկութիւնք։

Այս անգամ ալ կաթոլիկեայ Հայոց Պատրիարքարանը Նշանտուքի արձանագրութիւնք կատարած և հարսանեաց պիտակը շնորհած է, յ3 փետրվարի և Պսակն ալ երկու վարդապետաց ներկայութեամբ յայտնապէս եղած է, որ է ըսել թէ այս գործոյն մէջ յիշեալ Գօզինօյի կամ Զիլինկիրեանի անձնիշխան և գողունի գործոցը հետ բնաւ նմանութեան տեղի չկայ։

Մամուլն ալ (10 փետր. 1879) այդ ամուսնութիւնը «հակաքրիստոնէավայել, աններելի, և դատապարտութեան արժանի» կ'գտնայ, պատճառն ալ ազգականութիւնն է եղեր։ Նախ գիտնալ պէտք է որ ըստ արժանահաւատ վկայութեան ծանօթ անձանց՝ երիտասարդը, կարծուած ծննդաց հարազատ զաւակը չէ այլ լոկ որդեգիր մը, բայց հարազատ զաւակ ալ ենթադրելով՝ չորրորդ աստիճանի ազգակցութեան մէջ պիտի գտնուած ըլլար իր հարսնացուին հետ որ էր իր մօր եղբօր աղջիկը։ Ամենայն ոք գիտէ թէ եկեղեցին շատ առթի մէջ ազգակցութեան արգելքը կ'անօրինէ. ըստ այսմ Ս. Յովհան Ոսկեբերանի եկեղեցւոյն Մեծաւոր ժողովրդապետն ալ կ'պարտաւորուէր Գերերջանիկ կաթողիկոսէն կանխիկ կարևոր տնօրէնութիւնը ընդունել, և ճիշդ այդպէս ալ ըրած և այդ տնօրէնութիւնը ընդունած է կաթոլիկոսական հրամանագրով ի 1 փետրվարի 1879. կաթոլիկեայ եկեղեցւոյն կանոնացը համաձայն, որով Գեր. Ժողովրդապետը այս ենթադրութեան մէջ ալ իր պարտաւորութիւնը ամենայն ճշդութեամբ կատարած է։ Այդ մասին մէջ Մամուլը իբր մեղք կրնայ սեպել որ տնօրէնութիւնք շնորհուին կամ ոչ. և կամ տնօրէնութեանց դրութեան դէմ կրնայ հակառակաբանել. բայց երբ լուսաւորչական եկեղեցւոյ զաւակ ալ՝ պիտի ընդունէ թէ եկեղեցւոյ մէջ տնօրէնութեանց դրութիւնը կայ և կ'գործադրուի։ Լուսաւորչական Հայոց Պատրիարքարանն ալ լատիններուն համեմատ տնօրէնութիւնը անհնար չէ ներկայացուցեր, այլ միայն ծանր տուրքի մը պայմանը՝ գործը խափաներ է։

Թէրճէմանը Էֆքեարն ալ (10 փետր. 1879) կ'գայթակղի որ գործոյն իսկութիւնը Պատրիարքարանին չէ հաղորդուեր. բայց ինքն ալ պիտի գիտնայ զանազանել ինչ որ Պատրիարքական վարչութեան կ'վերաբերի և ինչ որ կաթոլիկոսական իրաւասութեան կ'պատկանի. ինկ՞ եթէ գիտէ և տակաւին կուզէ գործը խառնակել, այն ատեն այլ ուղիղ միտք խօսած ու գրած չեմք կրնար ենթադրել իր հրատարակութիւնը։

Կ'մնայ խնդիրը թէ ինչու լուսաւորչական անձինք կաթոլիկեայ եղեր են, առոր ալ պատճառը՝ ըլլողներուն յայտնէտ հարցնելու է, ոչ ոք կրնայ կրօնքը փոխել ուզողը՝ իր կամքէն յետս կասեցնել. վասն զի կրօնքը ազատ է։

Տարօնակեցի

Բաղէշէն հետևեալը կ'գրեն մեզ. որ թէպէտ թղթատարութեան անկարգութեանը պատճառաւ բաւական ուշ ձեռք բերինք հասածը, բայց և այնպէս կարևորութենէ զուրկ չէ։

Խմբագիր Տէր Լրագիր պատուական օրագրոյ.

«Պօհտանու Պէտրխան բաշայի Օսման և Ալի որդիքն Նոյ. 16ին չորս գիւղեր առին, թալնելէն և այրելէն զկնի. դէպ ուղիղ Հայոց Տէհ անուն 390 տնուոր գիւղին վրայ քալեցին. ուր պէյերուն զօրքը կ'կենար գիւղ՞ն ժամի մը չափ հեռի և տէրութեան զօրաց դէմ ելաւ, և սկսեցին երկու կողմէն իրարու զարնել. սակայն պէյերուն զօրքը տէրութեան զօրաց ուժգին կրակին չ'դիմանալով փախուստ տուաւ 30ի չափ մեռեալ թողելով և տէրութեան արաբացի և Նաֆէրմա զօրքը անոնց ետև ընկաւ. կարճ խօսքով Տէհի սահմանէն դուրս ելաւ Հասան պէյի զօրքը. մեր զօրքը Տէհ գիւղին որ մերձեցաւ, Տէհի քահանայն և իր հետ բոլոր իշխանք և հասարակութիւնն զօրաց դիմաւորելու ելան իրենց բարեխնամ տէրութեանն ըստ ամենայնի հլու և հպատակ ըլլալնին ցուցնելու համար. բայց անոնք փոխանակ հպատակաց վրայ ցաւելու, փոխանակ հարստահարեալներուն աչքի արցունքները սրբելու և զանոնք մխիթարելու, անոնց քանի մը հրացան զարնելով զանոնք փախուցին, և յետ այնորիկ գլխաւորաց հրամանաւ արաբացի զօրքերն և Նաֆէրամ քիւրտերն ազատարար Տէհ գիւղին մէջ աւարեցին ընաւ բան մը չ'թողելով. կանայք և աղջկունք ըլլեցին, պղծեցին երկու կողմէն գործածելով. քանի տուն Սղերդցի վաճառական և արհեստաւորներ կային Տէհի մէջ, որոց տուներն ու խանութները ևս կողոպտեցին և երկու հայ Տէհեցի ալ սպանեցին կինկնին անոնց չ'յանձնելու համար հակառակ բարեխնամ տէրութեան կամաց։

Այսպէս գեղեցիկ և տարին 1000 լիրայէն աւելի տուրք տէրութեան գանձուն տուող Հայոց գիւղ մ'աւարեցաւ և էգերնին ըլկուեցան տէրութեան զօրաց կողմանէ, որոնց արք, կանայք և մանկտիք այն ձմեռնայնին մերկ. բոպիկ. անօթի. ծարաւ և անբնակարան լերանց և քարանձաւներու մէջ սովալլուկ կ'դարտուին Նոյ. 28ին։

Նոյ. 30ին գիւղացւոց երեք բաժինը բռնութեամբ կ'բերուին կառավարութեան կողմէն իրենց տուները. միւս եղբայր Օսման պէյն ալ ի Շարնախ գիւղ կ'յաղթուի և երկու եղբայրներն ալ իրարու հանելով մէկտեղ կ'փախչին և այժմ անյայտ են։

Դեկտ. 16ին Հաճի Իզզէթ բաշան Ճիհան Սէրասքարի Նազիմ բաշան և Պահրի պէյն վերաբերեալ բարեկարգութեան համար տեղս եկան Պէտէրխան բաշայի որդւոց ապստամբութեան վախճան տալու։

* * *

ՄՇՈՅ ԽՆԴԻՐՆ

Ահաւասիկ Մշոյ միաբանութեան հանրագրին ի պատասխանի մեզ ղրկուած գրութիւնը,

. . . Խմբագիր.

Կ'խնդրեմ այն նամակն հրատարակէք ի լսելիս բոլոր հասարակութեան, ձեր մեզ դէմ 1854 թիւ հրատարակութեան պատասխանը։

Արդէն մեր բարեկէր ազգայինք գիտեն, որ մեր ցարդ եղած բողոքներ մասնաւոր չէ եղած, և մեկումը անձնապէս չեմ զրպարտած, միայն վանական զեղծմանց նկատմամբ բողոքած ենք Մամբրէ որբազանի դէմ, և խնդրած ենք կեդրոնական բարձր վարչութենէն որ Մշոյ Ս. Կարապետի վանուց զեղծումները բառնայ. իսկ մեր վանուց քնքուշ միաբանութիւն որ կուզէ միշտ մեր կառքն իր ժանեաց ներքև մնայ, նա սկսեց շատ մը զրպարտութիւն մեր վերայ դնել, որով իրենք արդարանան, մեր Տարօնոյ վանուց քնքուշ միաբանութիւն որ դեռ ծանուցեալ չ'լինելով մեզ հրաչակեալ և ծանուցեալ, և բատիպեալ արդարութենէ խղճով խառնուրդեան դաշտն կ'մտնէ ընդ Մամբրէ որբազանին ամե ի Քղի և ամե ի Բաղէշ. դուքս խղճահար չեն, այլ և ուրիշ բանէ զարկուած են, կ'կարծեն թէ խղճահար եղած են, և եթէ մեք ևս մանէինք Մամբրէ որբազանի կրթութեան դպրոցն մեր հեղինակն մեզ ևս պիտի սիրտ, աչք, միտք, և զօրութիւն յոլորէր, արդարև մեք այն ժամանակին այս տեսակ առարկաներուն ոչ թէ անոնց նման խղճահար կ'լինէինք, այլ և մեր խիղճն իսպառ պիտի բորոտէր, ուստի թողունք մեռելներուն որ իրենց մեռեալը թաղեն, ինչ որ կ'լինին մեզ հարկ չէ միայն մեք մեր խնդրոց ետևէն երթանք, և կարեկցաբար ողբալու ենք անոնց կորուստն ըստ բանին, ո՛ որոց թողեալ են զօրէնս, և պարծին ի մեղս. արդարև ողբալու արժանի է որովհետև տարի մը առաջ բոլոր միաբանութեամբ հանդերձ իրենց Գեր. Մամբրէ որբազան վանահօրով զմեզ արդար կ'տրամադրէ, և այսօր ի Պատրիարքարան և ի լսելիս բոլոր ազգային կ'զրպարտեն, և եթէ մեր մեծապատիւ ընթերցողք չեն հաւատար, ահա միաբանութեան տուած գրերուն պատճէն, թող կարդան և զմեզ դատապարտեն։

«Արժ. Տ. Կարապետ Վ. Իսայեան Առեհապետ Տնօրէն Ժողովոյ։

Ժամանակէ մ'ի վեր է որ ձեր պաշտօնը չարունակելէ յետ կեցած էք, ժողովս ձեր մասին պէտք եղած գիրն Ս. Պատրիարք Հօր ուղղած լինելով, այսու գրով կրկին զձեզ կ'հրաւիրէ ձեր պաշտօնն շարունակել. մեք ձեր պաշտօնավարութենէն շնորհակալ ենք ձեր ընտրութենէն ի վեր, դուք ըստ Սահմանադրութեան վանուցս կառավարութեան ղեկ բռնելով ըստ օրինի ամեն գործերն կարգադրած էք, և վանուցս նեղու-

թիւնն բառնալու ջանք բրած էք, և եթէ ձեր այդ պաշտօնավարութեան դէմ բողոք մը կայ քստ մեզ զրպարտութիւն է։ Ուստի մեր սոյն շնորհակալութեան վրայ կ'յաւելումք որ պիտի բարեհաճիք ձեր պաշտօնն շարունակել այսուհետև ։

Ողջ լեր ։

77 Նոյ. 26 ... Ս. Կրպտ. Առնպտ. Յովհաննէս վ. Նազարեան Առնդպր. Մեսրովպ վ. Մամբրէեան Յարութիւն վ. Աւլուսարար Մկրտիչ վ. Խանամիրեան Ղունկիանոս վ. Մելիքեան Թադէոս վ. Խաչատուրեան Յակոբ վ. Գրիգորեան Եղիշէ վ. Պալունի Ներսէս վ. Խորախանեան. Սարկաւագ Վարդան

Արդ ընդհ. ազգին ուշադրութիւնն սոյն նամակին կ'հրաւիրեմ, թող ուղիղ և խղճով դատեն, եթէ այսպէս շնորհակալեաց նամակ մը մեզ կու տայ, և զմեզ մեր պաշտօնին կ'հրաւիրէ, և երբ մեք իրենց մեղսակից չենք լինիր ... ինչ հարկ կայ որ Ս. Պատրիարք Հայրն, և կեդր. վարչութենէն կուզէ տեղեկանալ թէ, վարդապետներ ճիգլիկմաց եկեղեցին գացին, աքսոր եղին, ատոր համեցին և ի պաշտօնէ դադարեցան ։

Կարապետ Վ. Նազեան

Շարունակելի

ԱՅԼԵՒԱՅԼՔ

Վերջին ստոյգ լուրերը կը հաւաստեն թէ Դուքը մեծ տէրութեանց ուէ շրջաբերական ծանուցագիր մը գրկելէ ետ կենալով Յունաստանի սահմանագծերոց խնդրոյն նկատմամբ, այդ մասին քիչ մը զիջումն ևս ըրեր և քստ այնմ նոր հրահանգ գրեր է Մուխթար բաշային իսկ կ'կարծուի թէ Դրան ըրած այս նոր զիջումն ալ չպիտի կարենայ գոհացնել դարձեալ զՅունաստան։

—Վեհ. Սուլթանն այս կիրակի Նըլտըզի պալատը կոչունք մը տուեր է, ուր ներկայ գտնուեր են մեծ եպարքոսն, Պարսից դեսպանը, Լիբանանու կառավարիչ Րիւսթէմ բաշա, Ղազի Օսման բաշա և բանակին ու ցամաքային զօրութեան գլխաւոր մեկ քանի զօրապետներ։

—Խօսք կայ թէ Գաղղիոյ և Անգղիոյ համաձայնութեամբը եգիպտական արժէթղթոց ալ տոկոսները մեկ մեկ քիչ պիտի զեղչուին ։

—Արևմտեաններուն սաէպ սաէպ սրպիական սահմաններէն ներս սպրդելով աւարառութեան ելնելուն դէմ բողոքեր է Դրան՝ տեղւոյս սրպիական գործակատարը։

—Էտրնէէն այս օրերս բազմաթիւ ռուս սպայներ ու զօրականներ, շատն իրենց ընտանեօքն ըլլալու պայմանաւ, մայրաքաղաքս գալու վրայ են. ատոնք բաւական կառք չկրնալով գտնել, շատերն՝ Մէհաճիրի կառքերով (պրիչքա) Բերայ ելնելնին կ'տեսնուի, և Բերայի պանդոկներն ալ այս օրերս յիշեալ ռուս՝ սպայներէն լեցուած ըլլալով, նորէն հօս եկողներն Բերայի տուներուն մէջ սենեակներ կամ յարկեր վարձելու քատիպուեր են։ Ասոնք մօտ օրէն ծովու ճանբով Օտէսա պիտի վերադառնան եղեր։

—Գաղղիոյ այժմու պաշտօնէութեան գահերէց և Արտաք. գործ. պաշտօնեայ Պ. Վատինկթօնի համար, որն որ անգղիացի ընտանիքէ մը ծնած է Գաղղիոյ մէջ, և Անգղիոյ Քէմպրիճի նաւային վարժարանին մէջ ուսումն առած է, կըսեն թէ մեծղի, ուժեղ, հաստանդամ և կորովի կազմութիւն մ'ունենալով, Գաղղիոյ Խորհրդարանին իբրև երեսփոխան անդամակցած միջոցին՝ Խորհրդարանին Սամսոնը կ'նկատուի եղեր։ Ասկէց զատ գծագրութեան ալ բաւական հմտութիւն ունենալով Խորհրդարանին մէջ անկարևոր խնդրոյ մը վրայ երկար վիճաբանութիւն մը շարունակուելու միջոցին, ինքը գրպանէն մատիտը հանելով, սա կամ նա երեսփոխանին մեկ մեկ տեսակ ծաղրանկարը (քարիքաթիւր) ուրուագծելով ժամանակ կանցնէ և կզբօսնու եղեր, այսպիսի ժամերու մէջ Պ. Կամպէթթայի և Պ. Կրէվիի ծաղրանըկարներն ալ ունի եղեր գծած, երբեմն ալ բեմին վրայ ատենաբանող երեսփոխան մը՝ սորա ամենէն եռանդուն և ջերմութեամբ խօսելու միջոցին, կ'ըսփոփեցնէ եղեր զանի Պ. Վատինկթօն, մատիտը ձեռքը բռնած՝ հանդարտ բայց ուշադիր աչքով մը ատենաբանը դիտելով ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Լոնտրա 10 մարտ

Բարեյուսոյ Հրուանդանէն այս առաւօտ հասած լուրերը կ'ծանուցանեն թէ՝ Բիրսոն գնդապետին զօրագունդը, որն որ Իքօվի մօտ ամրացեալ դիրք մը գրաւեր էր, Զուլուներուն երկրին մէջ, թշնամեաց բազմաթիւ զօրութեան մը կողմէն յարձակում կրեր է։ Անգղիական զօրքերն կատարեալ յաղթութիւն մը տարեր են։ Զուլուներն չարաչար յաղթուելով, մեծ կորստեամբ ետ քաշուելու հարկադրուեր են ։

Թրանսվալի կացութիւնը վտանգաւոր կ'նկատուի՝ տեղացի բնակչաց թշնամական վարմանցը պատճառաւ ։

Սըր Լէյարտ որ քիչ մ'առաջ Վիէննա կասեր էր, երէկ երեկոյ Լոնտրա հասաւ ։

Գահիրէ 10 մարտ

Գահաժառանգ Թէվֆիք բաշայի գահերէցութեամբը նորակազմ պաշտօնէութեան մէջ Զիւլֆիքար բաշա՝ Արտաք. գործոց պաշտօնեայ անուանեցաւ. Պ. Ուիլսըն և Պ. Պլէյնիէր պաշտօնէութեան մէջ մնացին, որոց մէջը չէ Նուպար բաշա։

Այս առաւօտ հասած

Լահօր 10.—Եագուպ Խան Աֆղանիստանի Էմիր ընտրուեցաւ։

Անգղ. 2 վաշտ զօրք յաղթուեցան ։

Լոնտրա 10.—Խորհրդարանին մէջ Սըր Նորթքօթ ծանուց թէ Եագուպ Խանի հետ հաշտութեան բանակցութիւնք պիտի սկսին, եթէ արդէն սկսած չեն։ —Բաւ. նաև թէ, սուտ է այն լուրը որպէս թէ Եգիպտոսի անգղ. հիւպատոսը տեղեկագրած լինի թէ Եգիպտ. գանձային կացութեան վերահաստատութիւնն անհնար և անանկութիւնն անխուսափելի է ։

Բարիզ 10.—Օսմ. արժէտեարց անկլօ-գաղղիական Մասնախումբը յառաջիկայ կիր. օր բոլոր օսմ. արժէտէրներն ընդհ. ժողովոյ կ'հրաւիրէ, Թօքվիլի ծրագիրն իրենց մատուցանելու համար ։

Պուքրէշ 10.—Խորհրդարանը 19ի դէմ 71 քուէով որոշեց Սահմանադրութեան 7րդ յօդուածը վերաքննել ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Լոնտրա 10.—	Բաց	12 1/16
	Գոց	11 13/16
Բարիզ 10.—	Բաց	12 20
	Գոց	12 05
Պոլիվոր 10.—		12 00

Այս առաւօտ բացուեցաւ	13 0%
Թղթադրամ	486.00
Րուպլի	46.00

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բ. Դրան Ներքին գործոց պաշտօնէութենէն գաւառաց կուսակալներուն փետր. 19 թըւով հեռագրուած պաշտօնական հրամանագիր մը կ'պատուիրէ թէ, յառաջիկայ մարտ 1էն բոլոր տուրքերն ալ՝ թղթադրամէն առաջ եղածին պէս՝ Մէճիտիէ դրամով պիտի հաւաքուին, և Մէճիտիէի փոխարէն, ամիս հետ սորա ունեցած 0/0 ին 23 կամ 24 ղրշ. տարբերութիւնն ալ ի հաշիւ առնուելով. 400 ղրշ ոսկի թղթադրամը մեկ օսմ. ոսկիի տեղ պիտի կրնայ ընդունուիլ։

*.—Այս հաշւով ըսել է թէ՝ 100 ղրշ մէճիտիէ տուրքի փոխարէն՝ 305 ղրշի չափ ոչ թըղթադրամ պիտի վճարուի. և եթէ գաւառաց համար այսպէս՝ տարակոյս չկայ թէ մայրաքաղաքիս համար միևնոյնը պիտի ըլլայ։

—Էտրնէի կուսակալ Րէուֆ բաշա փետր. 25 շբ. օրուան թուով կ'հեռագրէ մեծ եպարքոսին թէ՝ նոյն օրը 6 վաշտ օսմ. զօրք Լիվա Րիֆաթ բաշայի հրամանատարութեան ներքև, Էտրնէ մտնելով գրաւեր են. երկաթուղւոյ կայարանէն մինչև քաղքին մէջ ժողովուրդը ուրախութեամբ դիմաւորեր է կայս. զօրքերը։ Քաղքին անդորրութիւնն ու բարեկարգութիւնը բնաւ չէ խանգարուեր։

—Երէկվընէ ի վեր զրոյց մը կայ, որպէս թէ Թօքվիլի ծըրագրին համեմատ՝ նոր փոխառութեան ցոյց տրուած հասոյթներն գանձելու և մատակարարելու պաշտօնով ուղուած երկերկու գաղղ. և անգղ. քոմիսէրներուն ընտրութենէն՝ Գաղղիա և Անգղիա ետ կենալով, մարդ դրկել չեն ուզեր եղեր։ *.—Այս կասկածելի ըլլալով, ստոյգը սա է թէ այդ երկու տէրութիւններն տակաւին որոշումնին չեն ծանուցած ։

—Նմանապէս ուրիշ զրոյց մ'ալ կայ, որպէս թէ Պ. Թօքվիլ հեռագրաւ ծանուցեր է Բ. Դրան թէ՝ ինքը մարտ 5/17ին պատրաստ է 50 միլիոն Ֆր.ի նախավճարը յանձնելու Գանձուն, հետեւաբար մինչև այդ թուականը Բ. Դուռն ալ իրեն մասին ընկած պարտականութիւնը կատարելու և գաղղ. ու անգղ. քոմիսէրներուն պաշտօնը ի գլուխ հանելու պատրաստ ըլլալով, եթէ այս պայմանները չկատարէ և նախավճար առակը չառնէ, Պ. Թօքվիլ 1 միլիոն Ֆր. վնասու փոխարինութիւն պիտի պահանջէ Բ. Դրնէն ։

Այս զրոյցին ալ մինչև որ աստիճան ստոյգ ըլլալը յայտնի չէ ։

—Ատանայի կուսակալ Զիա բաշայի դէմ գանգատներն ու բողոքներն բազմացած ըլլալով, Բ. Դուռը որոշեր է քննութիւն մը բանալ Զիա բաշայի գործոցը վրայ ։

—Տաճկաստանեան հաշըթեան վերջին դաշնագրին Զաւրէն վաւերացեալ օրինակը հոս հասնելով երէկ կայսեր մատուցուեր է։

—Մեծ Եպարքոսը քիչ մը անձնական տկարութիւն ունենալով երէկ Բ.Դուռը չէ եկեր։

—Պատերազմին ատենը զէնքի տակ կոչուած Մըթահֆըզներն, խաղաղութեան վերահաստատութեանը վրայ, այսօրուընէ զէնքերնին առնուելով տեղերնին ճամբուիլ սկսեր են։

—Անգղիական նաւատորմէն Փօնտոր անուն զրահաւորը վաղուընէ Մարմարայի բացը գալով 3 օր շարունակ հրաձգութեան կրթութիւններ պիտի ընէ, որոյ համար յատուկ հրովարտակաւ արտօնութիւն առնուեր է Վեհ. Սուլթանէն։

ԱԶԳ

Դպրոցասիրաց — Արևելեան Ընկերութեան Տնօրէն խորհուրդը պատիւ ունի ծանուցանել թէ որոշած է Հայաստանի քաղաքաց ուսումնարաններուն նըւիրել (300) օրինակ ընդարձակ աշխարհագրութեան մասեան, գին 4 մէճիտ, աշխատասիրութիւն Պ. Պ. Աղնաւորեանի ի պէտս վարժացելոց։

Ուստի կ՚խնդրենք որ ուսումնարանաց հոգաբարձութիւնք ուղղակի և կամ իրենց պօլսաբնակ ներկայացուցիչներուն ձեռօք բարեհաճին, ի դիւրութիւն Տնօրէն խորհրդոյս բանակցութեան մտնել իրեն հետ։

Տնօրէն խորհրդոյ սենեակը Ղալաթիա, Սուլթանըճըլը խան, բաց է ամէն եշ. և չր. երեկոյ ժամ 10էն ց11 ու կէս։

ԸՆԴՀ. ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՄԱՌՕՏ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՊՐՈՑԱՑ ՀԱՄԱՐ

Գրեց Հ. Գրիգոր Վ. Գովրիկեան Մխիթ. Ուխտէն

Վիեննա՝ Մխիթ. Տպարան 1879

—·—

Բովանդակութիւն.—Միջին ու Նոր Պատմութիւնը՝ մինչև մեր օրերը հասցընող, համառօտ բայց կատարեալ դէպքերն, մանաւորապէս ազգ. դպրոցաց գործածութեանը համար շինուած է.—Շատ հմուտ գրութիւն է, ուր յայտնապէս կերևի գերմանական ճաշակ ու խորունկ հմտութիւն.—Աս որ արժէքն այնչափ աւելի մեծ է, որչափ առաջիններէն մէկն է ազգին մէջ, իբրև դասագիրք՝ վասն զի թէև կայ հատ մը ակէ 30 տարի առաջ հրատարակուած, բայց, բաց անկէ, որ զուրկ է բոլորովին հաստատուն դրութենէ, շատ ը գործակ բանուած է և Պատմութեան հոգին ու ծուծը թող տալով աւելի զուարճալեաց ու զրոյցներու միտ դրած է, որ պատմութեան չէ՝ թէ էական այլ երկրորդական, մանաւանդ թէ երրորդական մասը կ՚կազմեն։ Բերել այլ այլ տեղեր ու այլ և այլ ժամանակ հրատարակուած պատմութեանները ամբողջ չեն, մասնական են[illegible] ի բև գործածութեան մէջ մտնելի գրքեր, համարտակութեան ձևաքը դեռ չեն կրնար տրուիլ։—Ուր թողունք որ մատենագիրը, շատ մասամբ հայեցուած մ՚բրած է նաև ազգ. պատմութեան, զոր մինչև մեր օրերը հասուցած է՝ թուականներու ճշդութեամբ։ Կ՚գտնենք աս մէջ նաև ազգ. մատենագրութեան վրայ բաւական տեղեկութիւններ։

Մաքուր տպագրութեամբ 296 էջ պարունակող այն գիրքը, համեմատութեամբ շատ աժան է, 2 ֆրանք գնով։ Կը ծախուի Վիեննայի Մխիթարեանց գրավաճառանոցն ի Բանկալթի և ամէն ազգային գրավաճառաց քով։

ՀԱՄԱՌՕՏ ԴԻՑԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Յօրինեաց Գրիգոր [illegible]

82 երեսէ բաղկացեալ և իւր տպարանէն ի լոյս ընծայուած է. կրնայ դպրոցաց մէջ իբր դասագիրք ծառայել, գինն է 90 սանդիմ։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՏԷՏԷԵԱՆ

ԺՕԶԷՖ ՊԱԼՍԱՄՕ

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ

ԿԱՐԱՊԵՏ ԵՖ. ՆՇՃՄԱՃԵԱՆ

Աղեքսանդր Տիւմա գաղղիացի մեծանուն վիպասանին գրչէն ելած այն գործն Տրդ այն է վերջին հատորն ալ Իզմիրի Տէտէեան եղբարց տպարանէն ի լոյս ընծայուելով Պօլիս հասած է։ Այս գեղեցիկ վէպին մէջ ուր Լուի Ժէզի կեանքը, վարքն ու վախճանը նկարագրուած են, հետ զհետէ կ՚ներկայանան Վօլթէռ և Ռուսօ՝ անցեալ դարուն այն երկու մեծ մարդիկը, Թագուն գիտութիւններ կ՚յայտնուին, Մասօնաց օթեակները տարին առջև կ՚րացուին։ Ամեն կարգի և հասակի մարդ իւր սիրած նիւթը հոն կ՚գտնէ եղեր։

Կը ծախուի Նէնի Ճամի Զինճիրլիքեր ճատտէսի թիւ 2 Ս. Ղուկասեան գրատունը և ուրիշ գրավաճառաց քով։

Գին 2 ֆրանք 25 սթ.

——

ԿԻՅԼՕՄ ԹԷԼԼ

ՈՂԲԵՐԳՈՒԹ. ՚Ի ՀԻՆԳ ԱՐԱՐՍ

Թարգմանեաց գաղղիերենէ

Մ[illegible] Ա. Կ[illegible]եան

ԱՆԴԱՄ

քարտուղարաց դիւանին

Արտաք. գործոց պաշտօնատան

որ ի Բ. Դուռն

Շիլլէր գերմանացի հռչակաւոր հեղինակին ընտիր գործերէն մին եղող այս ողբերգութիւնը մէկ հնոց թղթադրամի կը վաճառուի Վ. Յ. Մարգարեանի գրատունը Մէրճան-Չարշը թիւ 57 և ամեն գրավաճառաց քով։

ՆՈՐ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ՅՕՐԻՆԵՑ Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

Կ՚ծախուի Նէնի-Ճամի Զինճիրլիքեր ճատտէսի թիւ 2 Ս. Ղուկասեան գրատունը և ուրիշ գրավաճառաց քով։

Գին 1 ֆրանք

——

ՇԱՐԳ

ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ ՀԻՔԵԱՅԷՍԻ

Հեղինակութիւն

ՎԱՐԴԱՆ ՊԷՅԻ

Վսեմ. Վարդան Պէյի գրչէն ելած այն ընտիր պատմութիւնը՝ զոր մինչև հիմայ Թէրճիւմանը—Էֆքեար լրագրոյն մէջ մաս առ մաս կը հըրատարակուէր, այս անգամ կրկին սրբագրութեամբ թերթ առ թերթ հրատարակուիլ սկսած է մաքուր տպագրութեամբ, և որուն ութը երեսէ բաղկացեալ մէկ թերթը՝ 3 ղր. և տասը թերթերէ բաղկացեալ մէկ մասը 30 ղր. և երեք մասերէ բաղկացեալ մէկ հատորը 90 ղր. կը ծախուի ողջ թղթադրամ։

Մէկ հատոր համար մ այն բաժանորդ կրնայ ընդունիլ կանխիկ 70 ղր. վճարելով։

Բաժանորդագրութեան տեղն է Կ. Պօլիս Սուլթան Համամ Նշան էֆ. Պէրպէրեանի փորագրատունը, Բերայ Թիւնէլ Պաշի Համալ ընկ. գրասարանը էտրնէ, Սարաճեանէ չարշըսը Հաճի Կարապետ Աստուրեան ի խանութը։

Թերթ առ թերթ կամ մաս առ մաս վերագրեալ տեղերէն զատ՝ հետևեալ հրդերն ալ կը ծախուին։

Պօլիս Լիմըն Իօնիւ Ոսկի Պօղոս աղայի խանութը, Բերայ Մեծ փողոց ծխավաճառաց խանութները, Թիւնէլ Պաշի ծխավաճառ Անդրէաս աղայի խանութը թէ՛ Պօլսոյ և թէ Ղալաթիոյ լրագրավաճառաց քով։

Տէր և հրատարակիչ Միհրան Ա. Քիւթաճեան։

Ղալաթիա ԲՇ 26 փետր.

ԸՆԴՀ. ՊԱՐՏՔ. ԱՐԺ.

Բաց		13 13
Գոց		13 05
Բարձր գին		13 13
Ցած գին		13 02
Թղթադրամ բաց		474 20
	բարձր	484 20
	ցած	474 20
	ժամը 11	480 00
Փոխ. 63ի	ֆր	074 00
» 65ի	»	078 00
» 69ի	»	076 00
» 73ի	»	072 00
Գանձատոմս		23 00
Սօսիէթէ Ժէնէրալ		4 24
Սօսիէթէ Օթօման		3 00
Պանք տը Քօնսթ.		6.12
Քրէտի Ժէնէրալ		5 40
Թրամվէյ		1 75
Բամ. Երկաթուղի		46 75

ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՑ

(Օսմ. ոսկի 100 ղր. ի հաշուէ)

Անգղ. ոսկի	109.16
Գաղղ. »	87.10
Ռոլ	89 20
Բարպօն արծաթ	16.20
» թղթադրամ	09 00
Քրըմից	51 10
Հինգնոց	23 20
Մէթալիք	24 00
Ճերմակ մէճիտ	07 02
Պլինձ	180 00

———

ՄԻՆԱՍԵԱՆԻՆ ՄԱՂԱԶԱՆ

ԳՏՆՈՒԱԾ

ՈՒ

ՓԱՆԱՍԷ

Կոչուած ցաւի դեղը բոլորովին բուսեղէններէ բաղադրուած ըլլալով թէ՛ ներսէն և թէ՛ դուրսէն կը գործածուի ու բազմաթիւ ցաւեր ու հիւանդութիւններ շուտով կը բժշկէ, ինչպէս որ վարը յիշուած է։

Ամեն տեսակ Քօլի, Ըստամոքսի, մէջքի կամ ողիքներու ցաւեր ու նաև Թանչք, Քօլէրա և այլ առժամեան հիւանդութիւններ ունեցողները այս դեղէն խմելու են հետևեալ կերպով. Կէս գաւաթ ջուրի մէջ, դիր պզտիկ մը դգալէն աւելի շաքար, վրան լեցուր անուշի դգալ մը Փանասէ աղէկ մը խառնէ ու խմէ։

Ակորդի հիւանդութեանց, և Ռուեզքի համար դեղը վերջինչեալ կերպով պատրաստէ ու ժամը կամ երկու ժամը հեղ մը՝ մէկ կամ երկու անուշի դգալ այն բաղադրութենէն խմէ։ Ցօղացաւի, Ռևմատիզմի, Ոտքի ցաւի, Ստամոքսի ու տեսակ տեսակ կանակի ցաւերու համար դուրսէն փանասէ քսելով աղէկ մը շփելու է։ Ակռայի ցաւի համար քիչ մը բամպակ փանասէի մէջ թաթխելով ցաւած ակռային վրայ դնելու է։

Մեր ամեն երբոր ցաւի մը համար դուրսէն փանասէ քսել հարկ կ՚ըլլայ եթէ քիչ մըն ալ խմուի աւելի շուտ բժշկութիւն կ՚ըլլայ։

Սպիներ այրուած կամ ճմլուած տեղերը բժշկելու համար փանասը պատրաստածին պէս փանասէին վրան աղէկ մը լեցնելու է։ Դանակով և՝ կտրուած վէրքերը բժշկելու համար՝ արիւնը չորցած շուտով մը վէրքը կապելու և դրսէն վրայէն փանասէ լեցնելու է մինչև որ լաւ մը թրջի։ Փանասէն նաև արեան շրջանը նորոգացնէ ու բոլոր բնութիւնը կը զօրացնէ։

Այս դեղին օգտակարութեանը վրայ երկար են գրել աւելորդ կը համարիմք, գործածողները զայն միշտ կը գովեն, ուզողը կրնայ անձամբ փորձել. գինն աժան է։ Կը ծախուի Մ. Մինասեան և Ընկերաց Ամերիկեան վաճառատունը որ ի Ղալաթիա կ. Պօլսոյ։

ՀՐԱՆՏ ԱՍԱՏՈՒՐ

ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ՆԵՐՇՆՉՈՒՄՆԵՐ

Ուսումնասէր հեղինակն այս գրքուկին մէջ ամփոփած է իւր գրուածներն, որք պատանեկան հասակի մէջ երկնուած. դեռահաս հոգւոյ մը առաջին զգացումներն և մտածումներն կը պարունակեն։

Կ՚ծախուի Նէնի-Ճամի Զինճիրլիքեր ճատտէսի թիւ 2. Ս. Ղուկասեան Գրատունը և ուրիշ հայ գրավաճառաց քով, ի գին 75 սանթիմ։

ԲԱՆԱԼԻ

ՀԱՅԵՐԷՆ ՇԱՐԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ԳՐԵՑ

Պ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

Անհաւատալի գեղեցիկ մեթոտ մը Մամուրեան էֆ. ի աշխատասիրութեամբ մուտ գտնելով Մայրենի լեզուի ուսման մէջ, կ՚առաջնորդէ աշակերտները շարադիր լինելու, հըրապուրելով որ անոնք քերականութեան տաղտկալի շրջաններն անցնին։

Այս գրքոյկը Զմիւռնիոյ Տէտէեան եղբարց տպարանէն ի լոյս ընծայուելով կը ծախուի Նէնի-Ճամի Զինճիրլիքեր ճատտէսի թիւ 2, Ս. Ղուկասեան գրատունը և ուրիշ գրավաճառաց քով։ Գին 50 սանթիմ

——

ՆՈՐ ՕՐԱՑՈՅՑ

1879

ԹՈՒԱԿԱՆԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Կ՚ծախուի գին 20 փարա մէճիտ

——

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

1879

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Գին 40 փարա մէճիտ

Տպագրութիւն Զարդարեան

13 կենդանագիր պատկերներով զարդարեալ այս ընդարձակ օրացոյցը բաց ի բուն օրացոյցէն կ՚պարունակէ նաև վերջին Ռուս–Տաճկական պատերազմին համառօտ պատմութիւնը, առողջապահական ամենակարևոր գիտելիքներ, բարոյական սկզբունքներ, խայթման և արածի դեղեր՝ վնասակար ճճիներ ջնջելու կերպեր։ Ասոնցմէ զատ ազգային նշանաւոր բանաստեղծ Քամառ Քաթիպայի «Հայերուս Թուքը» վերնագրով մէկ չնաշխարհիկ տաղաւորը։

Կ՚ծախուի Զարդարեան վաճառատունը, Սուլթան Համամ փողոց, Աշըր Էֆէնտի խանի դիմաց, թիւ 13 և գրավաճառաց քով։

ՏԷՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ

ՊՕՂՈՍ ՔԻՐԻՇՃԵԱՆ

Ղալաթիա Պէրշէմպէ-Բազար Գաքըր փողոց թիւ 12։